

Maa- ja metsätalousministeriön asetus eläimistä saatavista sivutuotteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (783/2015) muuttamisesta**Pääasiallinen sisältö**

Asetuksella ehdotetaan muutettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetusta eläimistä saatavista sivutuotteista (783/2015) siten, että itsestään kuolleiden ja sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten raatojen käyttö rehun raaka-aineena vaatisi painesteriloinnin ennen aineksen käyttöä. Samalla ehdotettaisiin tehtäväksi teknisiä päivityksiä lainsäätöviittauksiin ja päivitettäisiin liitteen 4 kuntaluetteloita tehtyjen kuntaliitosten johdosta. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.7.2026

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Turkiseläimiin levinneen lintuinfluenssaepidemian vuoksi on todettu tarve täsmentää turkiseläinten ruokintaan liittyviä säännöksiä eläintautiriskin hallitsemiseksi. Epidemian yhteydessä havaittiin, että itsestään kuolleiden turkiseläinten keräämiseen ja käsittelyyn liittyi eläintautien leviämisen ehkäisemiseen liittyviä toiminnallisia riskejä. Tämän vuoksi on tarpeen tarkentaa itsestään kuolleiden tai sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten raatojen käsittelyvaatimuksia, jotta varmistetaan aineksessa mahdollisesti olevien taudinaiheuttajien tuhoutuminen käsittelyprosessissa.

EU:n sivutuoteasetuksen (EY) 1069/2009 9 artiklan mukaan itsestään kuolleet ja lopetetut turkiseläimet kuuluvat sivutuoteluokkaan 2. EU:n sivutuoteasetuksen 18 artiklan mukaan jäsenvaltio voi sallia sivutuoteluokkaan 2 kuuluvan aineksen käytön turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan, sillä edellytyksellä, että varmistetaan eläinten ja ihmisten terveydelle koituvien riskien torjunta. Rehuksi käytettävän käsittelemättömän aineksen tulee olla peräisin eläimistä, joita ei ole lopetettu tai jotka eivät ole kuolleet ihmisiin tai eläimiin tarttuvan taudin esiintymisen tai epäillyn esiintymisen vuoksi.

Eläinten sivutuotteista annetun lain (517/2015, *sivutuotelaki*) 6 §:n 1 momentin mukaan Suomessa sivutuoteasetuksen 18 artiklan 1 kohdan alakohdissa d (turkiseläimet) ja f (hyväksytyjen kenneleiden koirat tai ajokoirat) tarkoitettujen eläinten ruokintaan saa käyttää luokkaan 2 tai 3 kuuluvaa ainesta. Riskipitoiselle ainekselle on säädetty hyväksytyt käsittelymenetelmät täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 142/2011 (liite VI luku II jakso 1). Lisäksi turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan tarkoitettu luokan 2 tai 3 ainesta sisältävä rehu tulee olla sivutuotelain mukaan valmistettu rekisteröidyssä rehusekoittamossa tai tilarehustamossa.

Lain 6 §:n 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä täytäntöönpanoasetuksen (EU) 142/2011 liitteessä VI olevan II luvun 1 jaksossa tarkoitetuissa keräyskeskuksissa ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa rehusekoittamoissa ja

tilarehustamoissa käytettävää rehun raaka-ainetta ja sen käsittelyä sekä käsittelyolosuhteita koskevista vaatimuksista.

Maan jakamisesta sivutuotelainsäädännössä tarkoitettuihin syrjäisiin alueisiin säädetään lain 23 §:n 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Tässä ehdotuksessa alueisiin ei ehdotettaisi muutoksia, mutta kuntien nimiin ehdotetaan tehtäväksi kuntaliitoksista asetuksen aiheutuneet muutokset.

2 Asian valmistelu

Asetuksen valmistelu on tehty virkatyönä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusluonnos oli lausunnoilla 24.3.2026-6.5.2026 lausuntopalvelussa. Asetusehdotuksesta annettiin yhteensä yhdeksän lausuntoa.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Voimassa olevan asetuksen 5 §:n (muut. 142/2024) mukaan *itsestään kuolleiden* kettujen ja supikoirien raatoja voidaan käyttää ruokintaan samalla tilalla, kun ne on käsitelty asetuksen liitteen 1 mukaisesti. Liitteessä 1 kuitenkin asetetaan vaatimukset *lopetettujen* kettujen ja supikoirien raatojen käsittelylle tilarehustamossa. Ehdotuksella täsmennettäisiin liitteen ja pykälän sanamuodot tältä osin ja tarkennettaisiin turkiseläinten raatojen käyttöä rehun raaka-aineena. Ennen kuolleista turkiseläimistä peräisin olevien sivutuotteiden käyttöä rehunvalmistukseen aines on käsiteltävä käsittelylaitoksessa tai tilarehustamossa. Käsittelylaitoksessa käsiteltyä ainesta voi käyttää myös lajinsisäiseen ruokintaan ketuilla ja supikoirilla, lajinsisäinen käyttö on ilmoitettava täytäntöönpanoasetuksen liitteen II luvun I 1 ja 3 kohdan mukaisesti. Ilmoitus lajinsisäisen ruokinnan käytöstä tehdään merkitsemällä käyttö eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin. Kettujen ja supikoirien raadot voidaan käsitellä myös tilarehustamossa. Tällöin ainesta voidaan käyttää vain saman pitopaikan eläinten ruokintaan siten, että ketuista saatua ainesta käytetään supikoirien rehun valmistukseen ja supikoirista saatua ainesta kettujen ruokintaan. Kuolleiden minkkien raatojen käsittely tapahtuu aina käsittelylaitoksessa, minkeillä lajinsisäinen syöttäminen ei ole sallittua.

Lintuinfluenssaepidemian myötä tuli ilmi tarve tarkentaa sääntelyä turkiseläinten raatojen käytöstä rehuna. Itsestään kuolleet ja sairauden vuoksi lopetetut eläimet voivat muodostaa eläintautien leviämisen riskin. Riski liittyy etenkin näiden raatojen säilyttämiseen ja niistä valmistetun ruokintaan käytettävän aineksen käsittelyyn. Vaikka ennen käsittelyä raatoja kerätään ja säilytetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 14/2024 vaatimusten mukaisesti, voi raadoissa tapahtua tartuntaa aiheuttavien mikrobien lisääntymistä ja ne voivat aiheuttaa tartunnan leviämisen riskin rehuaineen käsittelyn aikana (Kareinen L. ym. (2024). Highly pathogenic avian influenza A(H5N1) virus infections on fur farms connected to mass mortalities of black-headed gulls, Finland, July to October 2023. Euro Surveill. 2024;29(25). <https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2024.29.25.2400063>).

Tautiriskin hallitsemiseksi itsestään kuolleiden tai sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten raatojen käsittelyssä vaadittaisiin painesterilointia (täytäntöönpanoasetuksen Liitteen IV luvun III

mukainen käsittelymenetelmä 1), jos niitä käytetään rehuksi. Terveiden nahkomisen yhteydessä lopetettujen kettujen ja supien raatojen käsittelyvaatimuksia muutokset eivät koskisi.

Muutosasetuksella on tarkoitus täsmentää asetuksen 5 §:n sisältöä itsestään kuolleiden, sairauden vuoksi lopetettujen sekä terveiden nahkontaa varten lopetettujen eläinten osalta. Muutoksen tarkoituksena on vähentää riskiä itsestään kuolleiden ja sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten ruokintakäyttöön liittyen. Jatkossa tilarehustamoissa saisi käsitellä vain nahkonnan yhteydessä lopetettujen terveiden eläinten raatoja liitteen 1 vaatimusten mukaisesti. Itsestään kuolleet sekä sairauden vuoksi lopetetut eläimet tulisi sen sijaan käsitellä painesterilointimenetelmällä.

Samassa yhteydessä asetukseen tehtäisiin tekniset muutokset lainsäädäntöviittauksiin sekä kuntaluetteloihin kuntaliitoksista aiheutuneet muutokset.

4 Pääasialliset vaikutukset

Jatkossa turkiseläinten rehun valmistamiseen rehusekoittamoissa ja tilarehustamoissa saisi käyttää vain terveiden, lopetettujen turkiseläinten raadoista peräisin olevaa ainesta. Itsestään kuolleiden ja sairauden vuoksi lopetettujen eläinten raadot tulisi käsitellä erikseen käyttäen painesterilointia. Tästä aiheutuisi tarhaajille vähäisiä lisäkustannuksia raatojen vaadittavasta käsittelystä ja säilytyksestä. Turkiseläinten tavanomainen kuolleisuus kasvatuskaudella on noin 2 % ja jo nyt usealla toimijalla on tapana pakastaa nämä raadot ja toimittaa käsittelylaitokselle käsiteltäväksi. Ehdotuksen johdosta joidenkin toimijoiden tulisi järjestää itsestään kuolleiden tai sairauden vuoksi lopetettujen raatojen säilytystä varten pakastustilat. Koska velvoite on noudatettavissa vähäisin kustannuksin ja järjestelyin hankkimalla tarvittava pakastin tai pakastimet, ei siirtymäaikaa katsota tarpeelliseksi.

Ehdotus ei vaikuta oleellisesti tarhojen käytettävissä olevan rehuaineen määrään. Käsittelyvaatimusten täsmentäminen vähentää riskiä eläinperäisten epidemioiden leviämiseen.

5 Lausuntopalaute

Määräaikaan mennessä asetusehdotuksesta lausunnon antoivat Ruokavirasto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Pohjois- Suomen Turkiseläinten Kasvattajat ry, Satakunnan Turkiseläinten Kasvattajat ry, Isosaaren Turkis Oy, Javiko Oy, Sulkakosken Turkis Oy sekä yksi yksityishenkilö.

Ruokavirasto, MTK ja turkisanalan toimijat kannattavat vaatimusta, jonka mukaan itsestään kuolleiden tai sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten käyttö rehuna edellyttäisi painesterilointia tai käytännössä niiden hävittämistä. Muutoksen todetaan pitkälti vastaavan alan vakiintuneita käytäntöjä.

Keskeinen huolenaihe lausunnoissa liittyi ehdotettuun tilarehustamoita koskevaan sanamuotoon. Lausunnolla olleessa luonnoksessa ehdotettiin käytettäväksi myös asetuksessa käsiteltä pitopaikka nykyisen tila -käsitteen sijaan. Tällä hetkellä laissa ja asetuksessa on ristiriita, koska lain mukaan tilarehustamolla tarkoitetaan toimintaa, jossa rehua valmistetaan samassa pitopaikassa käytettäväksi. Lisäksi sivutuotelain ja rehulain (1263/2020, muut 14.1.2022/18) tilarehustamoita koskevat

määritelmät eroavat toisistaan. Lausunnoissa viitatussa rehulain tilarehustamoa koskevan määritelmän pohjana on sivutuotelain määritelmä. Rehulakia sovelletaan tilarehustamoihin vain silloin, kun kyse on rehulain 19 §:ssä säädetystä tilarehustamon lääkerehun valmistusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta, eli poikkeustapauksessa.

Eläinten tunnistamislainsäädäntöön (laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä, 1069/2021; eläinterveyssäännöstö (EU) 216/429) pohjautuvan eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriä koskevan sääntelyn mukaan yhdellä eläintenpitäjällä voi olla useampi pitopaikka. Tila on vakiintuneen käytännön mukaan yhden tai useamman pitopaikan muodostama kokonaisuus, joka on kyseisen eläintenpitäjän hallinnassa. Lausunnonantajat katsovat lausunnolla olleessa ehdotuksessa olleen muutoksen heikentävän tilarehustamotoiminnan taloudellista perustaa, vaikeuttavan käytännön toimintaa ja asettavan suomalaiset toimijat epäedulliseen asemaan suhteessa muihin EU-maihin. Useat esittävät, että saman toimijan eri pitopaikkojen välinen tilarehustamalla valmistetun rehun siirto tulisi sallia normaalitilanteessa ja rajoitukset tulisi kohdistaa vain tautiepäilytilanteisiin. Lisäksi lausunnoissa nostettiin esiin sääntelyn selkeyden parantamistarve (esim. ruohojen ja raatojen erottelu) sekä hallinnollisen taakan välttäminen pienille toimijoille. Ruokaviraston tekemän selvityksen mukaan turkistarhoilla on 23 tilarehustamoa, näistä kahdesta jaetaan Ruokaviraston tietojen mukaan rehua toisiin saman toimijan pitopaikkoihin, joihin matkaa on noin 20 km. Lisäksi tiedossa on, että 16 tilarehustamossa tehdään rehua vain samalle pitopaikalle. Viiden tilarehustamon osalta ei ole tiedossa, jaetaanko rehua muihin pitopaikkoihin vai käytetäänkö se samassa pitopaikassa. Lisäksi tilarehustamo on rekisteröity 7 koiratarhalle, näiden osalta ei ole koostettu tietoa vastaavasti kuin turkiseläinten tilarehustamoilla tehdyn rehun käytöstä.

Tilarehustamosta säädetään sivutuotelaissa. EU:n sivutuoteasetuksen 18 artiklan mahdollistama kansallinen poikkeus sille, että Suomessa voidaan sallia sivutuoteluokan 2 tai käyttö erityisissä ruokintatarkoituksissa on kytketty rehun valmistukseen joko rehusekoittamossa tai tilarehustamossa. Tilarehustamo on määritelty sivutuotelakia annettaessa toimijaksi, joka sivutuoteasetuksen 18 artiklan nojalla valmistaa tai käsittelee rehua turkiseläinten tai tarhakoirien ruokintaan vain samassa eläintenpitopaikassa käytettäväksi. Vastaavasti rehusekoittamalla tarkoitetaan sivutuotelain mukaan toimijaa, joka sivutuoteasetuksen 18 artiklan nojalla valmistaa tai käsittelee turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan tarkoitettua rehua myyntiä, välitystä tai jakelua varten. Lausuntopalautteessa nousi selvästi tarve selkeyttää sääntelyä ja arvioida tilarehustamotoiminnan edellytyksiä. Sivutuotelain, rehulain sekä sivutuoteasetuksen välinen ristiriita ei kuitenkaan ole korjattavissa asetuksen muutoksella. Sen sijaan tilarehustamon määritelmä ja siitä seuraavat mahdolliset muutokset asetuksen sisältöön tulee arvioida sivutuotelain seuraavan muutoksen yhteydessä. Tämän johdosta asetuksen sisältö ehdotetaan jätettäväksi tilarehustamon osalta nykyistä asetusta vastaavaksi.

Lausuntopalautteen perusteella asetuksen 5 §:n sanamuotoa ja otsikointia ehdotetaan selkeytettäväksi sekä lisäksi asetuksessa käytettäisiin jatkossa käsitettä raato ruhon sijaan, koska raato käsitteenä sisältää myös ruhot. Lisäksi ehdotuksen 5 § sisältö ehdotettaisiin jaettavaksi kahteen eri pykälään. Asetuksen 5 §:ssä ehdotetaan annettavaksi rehun raaka-ainetta koskevat tarkemmat säännökset ja uudessa 5a §:ssä säädettäisiin rehusekoittamon ja tilarehustamon rakenteellisista vaatimuksista viitaten liitteeseen 2. Lausuntopalautteen perusteella luovutaan myös liitteeseen 1 ehdotetuista muutoksista, joissa olisi muutettu sana raato ruhoksi.

6 Säännökohtaiset perustelut

1 § määritelmät

Pykälän 1 kohdassa itsestään kuolleen eläimen määritelmässä ehdotetaan poistettavaksi viittaus elintarvikelaissa tarkoitettuun teurastamoon. Määritelmään ehdotetaan lisättäväksi täsmennys, että itsestään kuolleella eläimellä ei tarkoitettaisi myöskään lopetettua eläintä. Näin ollen esimerkiksi nahkottuja turkiseläimiä tai munintansa lopettaneita lopetettuja kanoja ei pidettäisi itsestään kuolleina eläiminä.

Lisäksi ehdotetaan poistettavaksi pykälän 5 kohdan määritelmä väliasteen laitoksesta, koska asetuksessa ei ole sääntelyä väliasteen laitoksesta.

4 § Maidon ja maidosta johdettujen tuotteiden käyttö elintarviketuotantoeläinten ruokintaan

Pykälän 1 momentissa oleva viittaus rehelakiin päivitetäisiin. Kyseinen päivitys on teknisluontoinen ja johtuu aiemman säädöksen kumoutumisesta.

Lisäksi poistettaisiin pykälän 2 momentissa oleva viittaus rehualan toiminnanharjoittamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen liitteeseen. Säännös viittaa kumoutuneeseen säädökseen, mutta sen päivittäminen voimassa olevaan kansalliseen säännökseen ei ole tarpeen, koska kyseisessä liitteessä on kyse alkutuotannon toimijan kirjanpitovaatimuksista eikä alkutuotannon toimija saa toimittaa käsittelemätöntä maitoa rehun raaka-aineeksi, vaan maidon täytyy olla peräisin maitoalan laitoksesta, joiden kirjanpitovaatimuksista säädetään rehuhygieniasetuksen (EY) 183/2005 liitteessä II. Toimijan tulisi pitää kirjanpitoa rehuhygieniasetuksen vaatimusten lisäksi myös sivutuotteiden käsittelymenetelmistä.

5 § Turkiseläinten ja tarhakoirien rehun raaka-aineen käsittely

Säännöstä ehdotetaan selkeytettäväksi itsestään kuolleiden ja sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten raatojen ja raadon osien käsittelyvaatimusten osalta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläinten raatojen ja raadon osien käsittelystä ennen käyttöä turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan. Raatojen tai raadon osien tulisi olla käsitelty liitteen IV mukaisilla käsittelymenetelmillä. Sellaisten eläinten, jotka on lopetettu tai jotka ovat kuolleet ihmisiin tai eläimiin tarttuvan taudin esiintymisen tai tällaisen taudin epäilyn vuoksi, raatoja tai raadon osia ei saa käyttää turkiseläinten tai tarhakoirien ruokintaan käsittelemättömänä sivutuoteasetuksen 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Momentti muodostaisi pääsäännön, joka koskisi kaikkia turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan käytettyjä raatoja, mukaan lukien terveet lopetetut turkiseläimet.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkennus 1 momenttiin itsestään kuolleiden ja sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten raatojen ja raadon osien käsittelystä. Itsestään kuolleiden ja sairauden vuoksi lopetettujen turkiseläinten raatojen ja raadon osien käyttö rehussa edellyttäisi painesterilointimenetelmän käyttöä käsittelylaitoksessa ennen aineksen käyttöä turkiseläinten ruokintaan (sivutuoteasetuksen liitteen IV luvun III mukainen käsittelymenetelmä 1). Turkiseläimet voivat toimia isäntinä zoonoottisille taudeille. Tartuntatautilanteen alkuvaiheessa ei välttämättä ole

tietoa vielä tilanteen laajuudesta eikä aiheuttajasta, joten on tarpeen säätää kaikkien itsestään kuolleiden sekä sairauden vuoksi lopetettujen eläinten raatojen riittävästä käsittelystä käsittelylaitoksessa. Sairaus käsitteenä on tautia laajempi käsite ja sisältää myös mm. kohtutulehduksen tai muun ei-tarttuvan taudin vuoksi kuolleet tai lopetetut eläimet. Kun eläimiä alkaa sairastua tai kuolla, ei alkuvaiheessa varsinkaan ole vielä välttämättä tietoa, mikä on kuolleisuuden tai sairastumisten syy.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeus 1 §:n käsittelyvaatimukseen terveiden nahkontaa varten lopetettujen kettujen ja supikoirien raatojen ja raadon osien käsittelystä asetuksen liitteen 1 vaatimusten mukaisesti tilarehustamossa. Liite 1 sisältää tekniset säännöt lopetettujen kettujen ja supien raatojen käsittelyyn tilarehustamossa ennen aineksen käyttöä rehussa. Poikkeus koskisi samassa pitopaikassa pidettyjen ristikkäisruokintaan käytettävien kettujen ja supien käyttöä rehun aineksena. Näin ollen terveiden nahkomisen vuoksi lopetettujen kettujen raatoja voisi käyttää samassa pitopaikassa supien ja minkkien ruokintaan ja vastaavasti terveinä nahkottujen supien raatoja voisi käyttää samassa pitopaikassa kettujen ja minkkien ruokintaan.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin myös poikkeus 1 momenttiin. Pykälän 4 momentin mukaan keräyskeskukset ja tilarehustamot voivat ottaa käsittelemättöminä vastaan lopetettuja kanoja, broilereita ja kalkkunoita, joita ei ole lopetettu ihmisiin tai eläimiin tarttuvan taudin esiintymisen tai tällaisen taudin epäilyn vuoksi. Edellä mainitut sivutuotteet on käsiteltävä tilarehustamoissa liitteen 1 mukaisesti tai keräyskeskuksissa liitteen 3 mukaisesti. Momentin sisältö vastaisi voimassa olevan asetuksen 5 §:n 2 momentin alkuosan sisältöä. Selkeytyksen vuoksi momentti ehdotetaan jaettavaksi kahteen osaan. Lisäksi momentin lopusta ehdotetaan poistettavaksi viittaus sivutuotelain 64 §:ään, koska lain säännöstä ei ole tarpeen toistaa asetuksessa.

Pykälän 5 momentin sisältö vastaisi voimassa olevan asetuksen 5 §:n 2 momentin sisältöä teurastuksen sivutuotteiden osalta ja sen mukaan rehusekoittamoiden ja tilarehustamoiden vastaanottamat teurastuksen sivutuotteet tulee olla käsitelty liitteen 3 vaatimusten mukaisesti keräyskeskuksissa tai niiden tulee olla käsitelty sivutuotelain nojalla hyväksytyssä käsittelylaitoksessa.

~~Pykälään ehdotettaisiin lisättäväksi uusi 6 momentti, jossa tarkennettaisiin, että muut kuin edellä mainitut eläinperäiset sivutuotteet tulee olla käsitelty keräyskeskuksessa liitteen 3 mukaisesti ennen niiden käyttöä turkiseläinten tai tarhakoirien ruokintaan. Tämä sisältää mm. kalaperäisen aineksen, jonka käsittelystä on säädetty liitteessä 3, sekä muut mahdolliset eläinperäiset sivutuote-erät, joiden käyttö on sivutuotelainsäädännön mukaan sallittua turkiseläimille ja tarhakoirille, mutta joille ei ole 5 §:ssä säädetty käsittelyvaatimuksia. Sisältö vastaa hieman tarkennettuna voimassa olevan asetuksen 5 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen sisältöä. – Kumottu MMMa 618/2026~~

5 a § Rehusekoittamon ja tilarehustamon rakenteelliset vaatimukset

Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan asetuksen 5 §:n 3 momentin ensimmäistä virkettä, ja sen mukaan rehusekoittamon ja tilarehustamon rakenteellisista vaatimuksista säädetään liitteessä 2.

Liite 4

Liitteeseen 4 ehdotettaisiin tehtäväksi kuntaliitoksista johtuvat päivitykset sekä teknisiä muutoksia.

Osa 1:

Kunnat ilmaistaisiin aakkosjärjestyksessä, jotta ilmaisutapa olisi yhtenäinen muiden osien kanssa.

Osa 2:

Poistetaan Artjärvi, joka on liittynyt Orimattilaan 1.1.2011 alkaen.

Poistetaan Hämeenkoski, joka on liittynyt Hollolaan 1.1.2016 alkaen.

Poistetaan Köyliö, joka on liittynyt Säskylään 1.1.2016 alkaen.

Poistetaan Jalasjärvi, joka on liittynyt Kurikkaan 1.1.2016 alkaen.

Poistetaan Luvia, joka on liittynyt Eurajokeen 1.1.2017 alkaen.

Poistetaan Nastola, joka on liittynyt Lahteen 1.1.2016 alkaen.

Lisäksi ehdotettaisiin Pedersöre muutettavaksi muotoon Pedersören kunta, mikä on kunnan virallinen suomenkielinen nimi.

Kaikki kuntaliitokset ovat tapahtuneet sellaiseen kuntaan, mikä on jo mukana kuntaluettelossa, joten maantieteellisiin alueisiin ei ehdotuksesta aiheutuisi muutoksia. Tiedot kuntaliitoksista perustuvat Tilastokeskuksen aineistoon (https://stat.fi/fi/luokitukset/kunta/kunta_1_20260101).

Osa 3:

Poistetaan Luvia, joka on liittynyt Eurajokeen 1.1.2017 alkaen.

Yhtenäistetään taulukko vastaavanlaiseksi viiden sarakkeen taulukoksi kuin osassa 2.

Osa 4:

Kunnat ilmaistaisiin aakkosjärjestyksessä, jotta ilmaisutapa olisi yhtenäinen muiden osien kanssa.

7 Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulemaan voimaan 1.7.2026.